

Quintum

Preceptū

quādo inveniatur nō cōpatere
mur.

Dicitur **C**apitulū nonū.
Ecclēsia modō diligē
di inimicos. vñ; bñfa
tiōdō cōn̄ eorū psecuō
nes. vbi tria sunt dicēda. Pri
mo vtrū ex p̄cepto teneamur
inimicos nros diligere effecti
ue. sic q̄ eis beneficia ip̄cedam?
a exteriora signa dilectionis
ostēdamus. **S**ecōdō an sit ma
gis merito rūm inimico benefa
cere q̄ amico. **T**ercō q̄ malū
sit rancorē cōn̄ p̄ximū tenere.
a **R**̄ntum ad prīmū notandū
bñm thō. 2. 2. q. xxv. q̄ benefitia
q̄ dilectionis signa q̄ quis ex
hibet p̄ximis in cōi. vñ pro to
to populo alicuius ciuitatis p̄
p̄ alicuius mōsterij cōmūta
te. talia bñficia a dilectionis
siḡ exhibere inimicis est de ne
cessitate p̄cepti. **I**ta q̄ homo i
tali casu etiā inimicos suos p̄
pter inimicitiam agnälitate
nō excipiat bñm modū de intē
ori dilectione sup̄ tactū. **Q**ui
effect⁹ q̄ signa caritatis exteri
ora dñt ap̄ortionari interiori
affectioni. **D**ilectio aut ut supra
tactū fuit i cōi etiā ad inimicū
est p̄ceptū. **E**t si inimicis p̄sa
ti effect⁹ nō exhiberentur per
tineret ad vindictā inūstā. cō
tra illud leuitici. xix. non q̄ras
vñcōem a non eis memor inū
rie occiū tuorū. **E**t bñm s̄ich. i

Capitulū

Monū

.iij. sc̄ten. etiā hō tenetur inimi
cis suis effectū salutacōis con
suete a cōis impēdere. id est te
netur exhibere eis istā saluta
cōe; q̄ ex cōmū cōsuetudine
illi⁹ loci ab oib⁹ solet impēdi
misi forte in casu quo timeret
istū ex hoc p̄uocari. vñ semet
ipsum. vñ timeret aliquid aliud
malū ex hoc oriri. **A**lia sūt bñ
ficia aut dilectōis signa. que
quis exhibet p̄ticulaiter solū
aliq̄bus p̄sonis forte sibi ma
gis familiarib⁹ a amicis. sive
sunt bñficia sp̄us sive corporis
apria. anime ut op̄a mie sp̄ua
lia ut i versu isto ostēnētur. Cō
fule. castiga. r mitte. solaē. fer
ora. **H**iue corporis. ut i versu
vestio. cib. poto. do tectū. vihi
to soluo. sepelio a filia. **D**e b
hīs dicēdum. p̄mo q̄ necessa
rie obligacōis est talia impē
dere tā amicis q̄ inimicis tpe
necessitatis. **vñ** math. v. **p̄t**
hoc xp̄s ait. **B**ñfacite hīs q̄
oderunt ws. q̄ orate pro p̄se
quētib⁹ q̄ calumniantib⁹ ws
Ite. i. Job. iij. **Q**ui habueit s̄b
stantiā hīi⁹ mundi. q̄ viderit
fratē suū necessitatē patiētē.
a clauerit viscera sua ab eo.
q̄uo caitas dei manet i eo. **E**t
Amb. pasce fame morientē si
nō pauisti occidisti. ergo a
fili. **H**īnō cōfūnisti in ncāita
te. vñtūc a p̄ccō nō defendisti

Quātum

Prēceptū

a hmoī: occidisti **S;** sī p̄cep
to tenem̄ non occidere. ergo i
necessitate sub p̄cepto. s̄buenī
re etiā īmīcīs. **H**ecūdō merī
toriū esse p̄t q̄ quis talia bñ
fītia a dilectōm̄ sīg exhibeat
īmīcī oī o gruo tpe. i opor
tunitate se offerēt. **S;** tñ extī
casum necessitatis nō est de ne
cessitate salutis. nisi bñm prepa
co em animi. Optet enim ut hō
patum aim habeat q̄ si occur
reret necītas ī illo casu īmī
co suo talia bñfītia dilcōis ex
hiber; p̄ posse. **E**t tenet exhibē
talia etiam īmīcī qñcūq; ca
sus necītatis occurrit. i opor
tunitas adest i pl̄ tenet amī
co ī necessitate. **S;** q̄ aliquis
extī casū necessitatis hmoī be
nefītia alicui īmīcī exhibeat
est super o gacōm̄ i consiliī.
C **Q**uo ad secūd. An sit magis
meritoriū īmīcī q̄ amīco bñ
face. **R**e. q̄ sic **R**ūn vic; id hō eq̄
intens actib;. i ex eq̄li caitate
a ceteris paib; diliḡit vno tpe
amīcū. a alio tpe īmīcīm a
vtricq; bñfāc. vel si vñd̄ diliḡit
amīcū a alt̄ diliḡit īmīcū. i ce
tera fūt paria. sc; q̄ diliḡit eq̄
intens actib;. a ex eq̄li caitate.
i sunt eq̄līter dispositi. **T**ūc di
lectio īmīcī a bñfītia eī fūt
magis meritoria q̄ dilectio a
bñfītia amīci. **Vnde greg.** **H**er
uitia q̄to fūt minus debita: tñ

Capitulū

Monum

to fūnt magis accepta. **S;** mi
n̄debitū ē īmīcī diliḡere q̄
amicū. **C**ūd̄ est racō q̄ bñm tho.
• 2. 2. q. xxvij. **E**t bñm doctoēs ī
ijij. di. xxvij. Quatuor fūt q̄ au
get ī nr̄is bonis actib; meitū
Prīmū ē libertas. **R**ūnto enī ho
mo opatur pl̄bñm racōnem a
volūtate nō natuālit̄ mere nec
coacte: tñtō ceteris paib; pl̄
meretur. s; ī dilectōe īmīcī
nec natura nec bñfītia īmīcī
mouēt ad diliḡend. vmo ma
gis ad odiū. **H**ecūdō ē diffi
cultas. q̄ rūnto actus aliq; ex
se ē difficilior: tñtō ceteris pa
rib; est magis meitorius. **E**t
dī notāter ex se q̄ duplex est
difficultas ī opando. vna pue
mēs ex ipō ope ex se ut ieūnaē
i pane a q̄: ē difficultus q̄ cum
vmo i piseib;. **E**t paupe; daē
denarium de necārijs. ē diffi
lius q̄ diuitē dare denariū de
superfluis i h̄c difficultas au
g; meitū. **A**lia ē pue mēs ex ī
dispositōe opantis solū. **P**uta
q̄ se neglexit ad bonū dispone
re. vel male se hituavit. a h̄c
non aug; meritum. **Vnde pat;**
q̄ sepe pl̄ meretur cū modico
guamine ieūnans religiosus
q̄ male assuetus mereatur ie
ūnando cū maiore labore.
S; certū ē q̄ facilius ē amīcū
diliḡere q̄ īmīcū. **T**ertium ē
caritas. **N**am nullus actus est

Quintum

Preceptum

meritorii nisi a radice aliquo
modo procedat caritatis. Et quod
actus ex maiori caritate procedit
tunc est deo acceptior. et magis
propter eos meremur. **H**oc dilec-
tio inimici ex caritate causa-
tur totaliter a solu depeccandi ex
dilectione dei actuali vel hitu
ali. a nullam aliam causam mouetem
hunc deum amici vero dilecto mihi
tas alias casus habet putat beneficium
et alia. **Q**uatum est conatus ad tu-
num. quod ubi maior conatus est ad
bonum ibi maior est meatus. **viii.**
i. cor. iii. **v**nusquisque mercede dem
accipiet secundum suum labore. **H**oc cer-
tum est maiorem conatum exigi in di-
lectione inimici quam amici. ergo.
Quo ad tertium de difficultate
racione dimittentibus non nondum quod
quidam sunt tam discordes quanto raro ut
nunquam remittunt iniurias. **I**sti
sunt valde mali propter tria. Primo
quod non sunt veri christiani. quod mun-
guntur in baptismo ad hunc
cor prius. et non mollescent ad
pietatem. **S**unt inde dure certu-
cis. et in circuncisi cordibus et au-
ribus resistentes spiritus sancto
utaitur batus stepha actu. viii.
voluit hunc oculum per oculo de-
tem per dente leviti. xxvij. **H**e-
cudo sunt sicut holofernes geti-
lis. de quo **L**udith. iij. dicitur quod se-
roicitate animi eius mitigare non
poterat. **T**ercio quod peccatum est sicut
sic dyabolus de quo dicitur greg.

Capitulum

Nonum

quod nullo potest placari obsequio
Con hoc est quod de alexandro
magno legitur. qui dum offen-
sus a quodam nullatenus ira ce-
dere vellet: ei ait super mea arsis
nobilissimum tibi adhuc docu-
mentum tradere possum. **A**lexan-
dro autem dicente postum audi-
re. ait aristoteles. **Q**uis est qui re-
gna supauit. non enim cor tuum
et potentia. **H**oc maior Victoria
ac quis hodie: animus proprius si vi-
ceis. **B**ut auct neglexeis: alium
victorem habebis. **A**d que ver-
ba placantur. **viii.** p. xvi. **Q**ui
dominatur aio. fortis est expug-
tore urbium. **B**ic legitur de iu-
lio cesare quod nullius solebat ob-
linisci nisi iniurias. **C**ertum est
etiam seneca magistrum neronis ad
eum scripsisse librum de clemencia.
quod est secundum tulium virtus per quam
animus in odio alicuius occitatus
benignitate retinetur. **S**cri-
but naturales leones poterat per
stratis nec regem apud aculeum
hunc ergo miseranda res est christiana
non in ratione manu. ubi monar-
chus mundi placatur. geti librum
scribit. et aialia bruta docet. per
terea die. ap. col. iij. donates
vobis metibus. si quis aduersus alii
quem habet querelam. **I**tem math.
. v. **S**anctorum est non solum re-
mittere. sed etiam beneficere inimi-
cibus. **I**tem christus piissime ora-
uit per crucifixorum. **M**ic. xxvij.

Quatum

Præceptū

gylōge ergo sunt ab aplice do
ctrina. a scōz vita i xpī exem
plo. qui remittere nolūt offen
detibus eos. **H**ūt aut alij qdā
discutiētes culpas offendentū
qui multā pretēdūt difficulta
tē in remittēdo. mō qz magne
sunt offense. **N**odo qz multo
tiens omisse. a remisse multotī
ens. nō sic facit de. ymo maȝ
rimitit **L**ohel. ij. p̄stabilis sup
malitia. malitia ei sonat in cui
pā gūe. multa etiā dimitit qz
mult9 ē ad ignoscēdūsa. lv.
Et multociēs math. xvij. Nō
dico tibi septies. h̄ vſq; septua
gies septies. **Capi. x.**

De detractōne que est fi
lia inuidie sūc dicen
da sūt tria p̄ncipalit
Primo qd sit. a qn̄ pccm. **S**e
cūdo cur sit fugienda ppter ei
magnū malū. **T**ercō quō pec
cent detractores audientes.
A **R**ūntū ad prīmū nōndū b̄m
tho. 2. 2. q. lxxij. **E**t alex. i sum
ma. ij. pte. qz detractio ē alienē
fame p̄ occulta verba demigō
hoc est ablaco vel dīmīuco fa
me alteriūs. p̄ verba que dicū
tur. absente alio vel ignorāte
eo coñ quem dicūtur. **R**am de
tribere est de aliquo toto ptem
tollere. **V**nde detrahēs: aliquid
de bono proximi trahit. **Q**uia
y magmē dei. virtutes. i natu
ralia de p̄ximo nō p̄t tribere q

Capitulū

Decimū

sunt bona hominis. h̄ famā eis
potest dīmīuere aut tollere.
Dicit aut detractō sex modis b
sīm tho. directē quadruplicē.
Prīo cū qz p̄ verba sua alteri
falsum crīmen īpomīt iadīm
uenit. **E**t est pessimā detractō de q
Eccī. xi. Attēde tibi a pestifero
fabricat enim mala. **S**ecundo
cū peccatū alteriūs suis verbis
adaugz. ut cū peccatum de pxī
mo narratur qd forte verz est
a aliis adaugz. verb̄ suis ag
grauando. plz qz sit in se. de q
Eccī. xi. a scintilla auge tur ig
nis. a a doloso augēt sanguis
id est peccatum. **T**ercō quādo
quis occultum reuelat. Ita qz
peccatū alteriūs licet verum h̄ oc
cultum manifestat. nō seruato
ordīne caitatis a fraterne cor
rectiōis a dño ī euangelio in
stituto. **C**on illud **Eccī. xxvij.**
Qui denudat archana amicā
fidem perdit. **Q**uarto quādo
illud quod est bonum dicit ma
la intēcōe factum ut cum qz
reūnat. orat. a similia facit de
genere bonorum: alter non po
tens accusare opus. accusat in
tentionem que ī corde est. a
quam scire non p̄t. nec habet
ad hoc signa sufficiētia. **H**ic ut
Iuc. xi. Iudei dixerūt xpo In belhe
bub p̄ principe demoioz eicit de
monia. **Q**uo contra **Eccī. xi. 3.**
bonā i mala ouertēs insidiatur